

Бабак О.Я., Лапшина К.А.

**Формування культури спілкування студентів та роль в ньому вищого
навчального закладу**

Харківський національний медичний університет

Кафедра внутрішньої медицини №1

Вступаючи до вищого навчального закладу (ВНЗ), молода людина опиняється в новій соціальній позиції - студент. Цей соціальний статус потребує від студента засвоєння нових ролей, що визначають його активну позицію в суспільстві, і більшої відповідальності - як за власну освіту, так і за саморозвиток. Особистість студента це цілісна, досить стійка, система, що самоорганізується. Однак вважати її закінченою і повністю сформуваною ще рано, тому що психосоціальний розвиток студента триває. Освіта в цьому процесі відіграє значну роль, але є не єдиною складовою розвитку. У студента з'являється багато потреб та інтересів, що відповідають його віку: бажання зустріти партнера, створити сім'ю, виховувати дітей, отримати певний соціальний статус, усвідомити себе як унікальну особистість, бути важливим і потрібним у колі людей та ін.

Особистість студента можна розглядати як ту, котра ще потребує керування з боку педагога, тому що багато якостей продовжують виникати й розвиватися, у багатьох студентів психологічний вік відстає від фізіологічного. Це проявляється, наприклад, у тому, що молода людина не усвідомлює відповідальності за власне життя, його не цікавлять власні особистісні смисли, він схильний потрапляти під вплив. Такі студенти вимагають контролю й зовнішнього керування з боку педагогів, тому що можуть стати жертвою наркоманії та злочинних груп. У багатьох з них ще потребують розвитку соціальна і громадянська позиція, комунікація, творчі здібності, самовираження і т.і. Студент продовжує розвиватися як суб'єкт навчальної діяльності, і його роль активного учасника власної освіти ще не до кінця усвідомлена.

Поведінка людини вивчається етологією, психологією, соціологією, педагогікою.

У соціальній психології поведінку людини трактують як "діяльність, що має природні передумови, але по суті громадська, орієнтована переважно соціальними потребами, нормами, правилами спільного життя людей, системою соціальних і культурних ролей, спільною мовою та іншими знаковими системами і протікає в умовах взаємодії з факторами фізичного та соціального середовища".

Поведінку поділяють на вербальну (мовну) і невербальну (дії, експресія, жести, коди, зовнішність і т.і.). Вербальна частина поведінки в більшій мірі піддається контролю

виконавцем, в той час як в невербальній частині виконавець може випустити з уваги, особливо в нестандартних ситуаціях, деякі власні жести і мімічні реакції. Все це відноситься до поведінки студентів.

Здатність взаємодії людини з суспільством і предметним світом формується в навчанні і є сутністю повсякденної поведінки людей. В першу чергу звертається увага на особистий приклад викладача, який є зразком культури мовлення і мислення, культури викладання, взаємоповаги, коректності, почуття міри у вираженні своїх почуттів, такту в спілкуванні з іншими людьми, вміння слухати співрозмовника.

Повсякденне поведінка студентів здійснюється через участь в різноманітних соціальних ситуаціях, часто визначаються спілкуванням з іншими.

У спілкуванні поведінку одного студента стикається з поведінкою іншого. Можна сказати, що поведінка однієї людини може бути умовою для поведінки іншого як реакції на ці умови. Таким чином, спілкування можна розглядати як різновид поведінки, що охоплює особливий клас відносин між суб'єктами: це специфічна форма взаємодії суб'єктів, що породжується потребами спільної діяльності.

Проблема формування культури спілкування студентів вузів є перспективним, але недостатньо розробленим напрямом професійної педагогіки. При розгляді якої доцільно актуалізувати роль особистості, оскільки культура спілкування підкреслює гуманістичну спрямованість, в якій людина постає як вища цінність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амеліна С. М. Теоретико-методичні основи формування культури професійного спілкування студентів вищих аграрних навчальних закладів //Д.: ДДАУ. – 2007.
2. Воронін Д. Є. Здоров'язберігаюча компетентність студента в соціально-педагогічному аспекті //Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2006. – №. 2. – С. 25-28.
3. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посіб. / О.М. Пехота та ін. – К.: В-во А.С.К., 2003. – 240 с.
4. Петрук В. А., Ляховченко Н. В. Культура спілкування як складова комунікативної компетентності майбутніх фахівців з вищою освітою //European Association of pedagogues and psychologists" Science" International scientific-practical congress of pedagogues, psychologists and medics" Driven to discover", Geneva (Switzerland), June 5, 2015.–Geneva (Switzerland), 2015: 99-103. – Association of pedagogues and psychologists" Science", 2015.